

noveních řádu trestního (voj.), která by další úpravy vyžadovala. Takovým jest § 20. voj. ř. tr.

Novým zněním tohoto § byla sice rozšířena působnost soudů brigádních i na činy trestní spáchané důstojníky, ustanovení to mělo by však býti změněno dále tím způsobem, že by se text, dle něhož »přísluší brigádním soudům řízení a rozhodování o trestných činech, které mají býti trestány nejvýše 6měsíčním jednoduchým neb tuhým vězením se ztrátou šarže neb beze ztráty nebo jen peněžitou pokutou nebo jen ztrátou šarže«, pozměnil škrtnutím slov »nebo jen peněžitou pokutou« a vsunutím slov »nebo i pokutou« na konec věty.

V dosavadním znění svém vylučuje totiž § tento příslušnost brigádních soudů v těch případech, kde jest stíhán někdo vojenským soudem pro čin trestný nejen vězením, nýbrž i pokutou zároveň. A takovými to tresty hrozí moderní zákony ponejvíce. Typickým případem jest přešupek předražování, který pro svou sankci trestní spadá v kompetenci soudů divisních. Kdežto však soudy divisní jsou tímto způsobem nepoměrně zatěžkány, zbývají soudům brigádním k rozsuzování takové činy trestné, které by mohly ve většině případů býti vyřízeny disciplinárně velitelem (svémocně vzdálení, drobné delikty majetkové). Jestliže pak zákon z 19. pros. 1918 docílil téměř úplné shody organizace soudů brigádních s organizací soudů okresních, bylo by účelno, kdyby také otázka kompetence těchto soudů byla obdobně řešena, a jsou-li přešupy předražování spáchané osobami civilními stíhány zásadně okresními soudy, měly by tytéž přešupy u vojenských soudů býti souzeny soudy brigádními. Praxe bývalých soudů c. a k. vojska takto také přes jasné znění § 20. postupovala, čímž došlo ovšem k té anomálii, že příslušníci zeměbrany byli pro předražování stíháni divisními soudy, kdežto příslušníci vojska soudy brigádními.

Přimlouvám se tudíž za to, aby byla působnost soudů brigádních obohacena příslušností k řízení o činech trestných, které trestány jsou mimo vězením 6měs. také případně pokutou peněžitou, aby tak soudce u brigádního soudu — právník — nebyl obmezen na vykonávání soudnictví v nezájímavých případech svémocného vzdálení a drobných přešupků, který by mohl vyřizovati vojenský představený.

Nepřesná výprava našich zákonů.

Ne dosti pečlivá výprava »Sbírky zákonů a nařízení státu československého« byla již několikráte v tomto časopise předmětem výtek (Právník 1919, str. 64, 110, 198).

Stilisace a podle toho také publikace textu zákonů má býti co nejpečlivější; znění zákona musí býti jako dogma, které nepřipouští diskuse; každé, dobře uvážené slovo musí býti na svém místě. Vždyť jest známo, že soud při výkladu zákona ve případech pochybných i k interpunkci a k umístění té které věty v tom kterém odstavci přihlíží.

Jest litovati, že naše zákony a nařízení ne vždy těmto požadavkům vyhovují.

Jen namátkou uvádím z posledních částek »Sbírky zákonů a nařízení« některá nedopatření.

1. V z á k o n ě z e dne 28. května 1919 č. 299 sb. z., jímž zřizují se lidové soudy cenové, ustanovuje § 5. v první větě, že žaloby musí býti podány do 6 neděl ode dne působnosti tohoto zákona, avšak hned ve druhé větě uvádí, že doba poštovní dopravy do této lhůty se nevčítá a že stačí, když žaloba byla ve 14 denní lhůtě sepsána do protokolu u soudu bydliště žalobcova, jak to § 4. odst. 1. dovoluje.

Nechci-li se přikloniti k názoru, že zákonodárce úmyslně stanovil různé lhůty podle toho, podá-li se žaloba přímo či prostřednictvím soudu bydliště žalobcova (pro kteréžto rozlišování nechápu důvodu), pak jedná se o patrný lapsus. Patrně v původním návrhu stanovena byla pro žaloby ty lhůta jen 14denní, která pak na lhůtu 6týdenní byla prodloužena, což však ve 2. větě § 5. nebylo opraveno.

V § 6. téhož zákona za slovy »až uplyne lhůta k podání žalob« nesprávně odkazuje se na § 4. odst. 1, který však o lhůtě k podání žalob nic neustanovuje, nýbrž teprve § 5.

V poslední větě § 9. za slovem »smír« jest nesprávně citován též § 9., ačkoliv ustanovení o smíru jest v § 7.

Patrně také tyto citace převzaty byly z původního, ale později změněného návrhu.

2. V n o v e l e práva manželského z e dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z., nedovedu si znění § 16. c), vyložiti jinak, než že tam nedopatřením byla nějaká slova vynechána.

Předpis tento zní: »N e j d e - l i o manželství, před působností tohoto zákona rozvedené a nesouhlasí-li druhý manžel s rozlukou: . . . soud odkáže žadatele na pořad práva.« Tedy a contrario, j d e - l i o manželství před působností nového zákona rozvedené a n e s o u h l a s í - l i druhý manžel, nemohl by soud žadatele na pořad práva odkázati. Co by s tím pak měl dělati, vědí jen bozi! Rozloučiti manželství bez souhlasu druhé strany nesmí (§ 16. a), b) a žadatele na pořad práva odkázati nemůže! Tu podle mého dohadu vynecháno bylo ve zmíněné větě několik slov a

věta tato měla asi zníti: »Nejde-li o manželství před působností tohoto zákona již nejméně 3 léta rozvedené, a nesouhlasí-li....«

V původní osnově začínal § 16. c), slovy: Nesouhlasí-li druhý manžel s rozlukou....«

Nová stilisace byla nutna, aby odst. c) uveden byl v soulad se zmíněným odst. a) téhož §u, do kterého dodatečně vsunuta byla za slovy: »Uplynula-li od provedení soudního rozvodu 3 léta« nová věta: »netřeba k rozluce souhlasu druhého manžela.« Myslím, že v uvedeném směru bude nutno text zákona doplniti.

Stilisace § 20. čís. 2, který jedná o věcné a místní příslušnosti k rozhodování o žádostech za rozluky, jest nejasná a zavádá podnět ke sporům kompetenčním. »Předcházel-li spor o rozvod, je místně příslušným sborový soud, jenž rozhodoval v první stolici ve sporu o rozvod.«

Znění toto zdá se poukazovati jen na případy, ve kterých rozhodnuto bylo rozsudkem. Jest však mnoho případů, kde předcházel spor, ale k rozsudku přece nedošlo, protože strany (často před samým rozsudkem) dohodnou se o dobrovolném rozvodu, který pak od sborového soudu usnesením povolen býti musí. Náleží případy tyto také pod předpis § 20. č. 2? Přesnější stilisací mohlo se býti pochybnostem uvarováno.

V § 20. č. 3 není rozhodnut případ, kde ani žadatel nemá v tuzemsku svůj obecný soud. Který soud tu jest místně příslušným? Na snadě jest předpis § 100. j. n., ale ten upravuje příslušnost jen pro spory a nikoliv pro řízení nesporné.*)

*) Poněvadž jsem spolupůvodcem § 20., připomínám: Znění § 20. č. 2. chtělo skutečně postihnouti jen případy, ve kterých spor o rozvod byl rozhodnut rozsudkem. Neboť jenom tu jsou výsledky sporu o rozvod důležité a cenné pro soud rozhodující nyní o žádosti za rozluky podle § 17. Dojde-li k dobrovolnému rozvodu, třebaž po zahájení sporu, bude lze žádati za rozluky jen pro nepřekonatelný odpor podle § 15; tu by tedy nemělo žádného smyslu, chtíti také tento případ řaditi pod § 20, č. 2, nehledě k tomu, že by tam, kde předcházel dobrovolný rozvod, byla pak dvojí příslušnost, místní podle toho, povolil-li tento rozvod soud okresní či (procesní) soud sborový. Slovy »předcházel-li spor o rozvod« naznačeno zřetelně, že míněn je tu případ upravený v § 17, a slovy »jenž rozhodoval v první stolici ve sporu o rozvod« vyloučeny jasně případy dodatečného dobrovolného rozvodu, poněvadž není tu už ani sporu o rozvod ani rozhodnutí soudního v něm. Úprava příslušnosti v § 20, č. 3 pro případy, kdy ani žadatel nemá zde svého soudu obecného, pomínuta byla, jak jde z motivů, úmyslně. Manželé, již ne-

Zákon o reformě práva manželského mluví důsledně o »vyhláškách«, ačkoliv máme dobře český a v lidu již dávno vžitý výraz »o h l á š k y«. Naproti tomu užíváme slova »vyhlášky« o každém písemném a veřejně vyvěšeném úředním oznámení, na př. vyhlášky volební, odvodní, aprovisační atd.

Rovněž důsledně používá zákon (právě tak jako zákon o lidových soudech cenových) slova »neděle« místo t ý d e n a slova »léto« místo r o k (šest neděl, tři léta). Podle mého mínění hodí se takovéto synekdochy (pars pro toto) dobře do krásné literatury, nehodí se však do střizlivé a suché vědy právnické, kde nelze dosti doporučiti, aby každý pojem označován byl vždy a důsledně jen tímž slovem nejpřípadnějším. Jedná se tu také o překlad autentického českého textu do jiných řečí, kde podobné tropy nelze vždy přeložiti.

Těž přesnost výrazu vyžaduje, aby zákonodárce neužíval promiscue výrazů »platnost a působnost« zákona, na což již v Právniku str. 64 z tohoto roku bylo upozorněno.

V novele práva manželského přistupuje k tomu v § 15. ještě výraz »vydání« (»před v y d á n í m tohoto zákona rozvedené«) také ve smyslu »působnost«.

Zákonodárce měl by uvážit, že »platnost«, »působnost«, a »vydání« jsou tři docela různé pojmy a že soudy při analogickém výkladu sporných slov zákona jsou někdy nuceny uchýlovati se k porovnání, v jakém smyslu toho kterého slova v tom kterém zákoně zákonodárce použil.*)

S. r. V. Cícha.

DENNÍK.

Z právnické fakulty. Děkanem právnické fakulty české university Karlovy v Praze byl na rok 1919—20 zvolen Dr. V á c l a v H o r a, řádný profesor civilního řízení soudního. — Profesor slovanského práva Dr. K a r e l K a d l e c byl jmenován dopisujícím členem královské akademie v Bukurešti.

— mají zde obecního soudu, mají býti z práva poskytnutého §§ 15 a 17 vyloučení. Nepřesnost § 16 c) jde na vůli Národního shromáždění, jež původní osnovu v poslední chvíli — ovšem nikoli na prospěch zákona — změnilo. H o r a.

*) Rádi bychom věděli, zdali také v Jugoslavii nebo v Polsce provozuje se taková fabrikace zákonů jako u nás. Red.